NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13187

KELER-SHTIBER

Berl Shafir

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ב. שאפיר.

קעלער־שטיבער.

אינהאלט:

1) א חאלסען־בעל־אגלה.
2) א „חתן".
3) א „כלה".
4) צווי מיידלעך.
5) א פרעהליכער קבצן.

פער יו. „בינשטאק".

פרייז 1 רובל.

13

35147

אדעסא
דרוק פון געזעלשאפט „בנרתי"
ה׳רע״ט

16180e

א וואלפען־בערלאגע

ניט אין וואלד, ניט אין פעלד, ניט אין [illegible] וויסטע, נור אויף דער מאלראוואנקע, אין א הויף, וואו עס וואוינען פיל לעבעדיגע מענשען, איז מיר אויסגעקומען צו זיין אין א וואלפען-בערלאגע.

צווישען צוויי הויכע בערג שניי געה איך מיט א שמאל-פריש-אויסגעטראטענער סטעזשקע, וואס פיהרט מיך בארג אראב.

איך קום צו צו אנאונגעפרוירען, מיט שניי בעשאטען טיהרעל. דאס טיהרעל עפענט זיך מיט א סקריפ און איך פאל אריין אין א פינסטערער קאלטער בערלאגע.

— איז עמיצער דא פארהאן? — פרעג איך.

— יא, פארהאן, וואס דארפט איהר וואס? — ענטפערט פון ערגיץ א ביז פערדומפעט קול פון אן אלטער פרוי.

— באבע, ראבט זיך דער „אופראוואליאיעשטשע...“ — הער איך ווי א קינדער שטימע רופט איין א סוד דער אלטער.

— וואס איז ווייטער, א? — פרעגט די אלטע מיט א ביז איבערגעשראקען קול.

איך נעהם זיך בערוהיגען די איבערגעשראקענע פרוי, חאטש איך זעה זי ניט, איך בין געקומען צו אייך, זאג איך אין דערלופט אריין... פערשרייבען... פרעגען ווי אזוי איהר לעבט...—

— נו, נו, וואָסזשע ווילט איהר פון אונז?— לאָזט מיך די אַלטע ניט רעדען.

אַ בּיסעל אײַנגעשטאַנען זיך אין דער פינסטערער בער-לאָגע הויבען אָן אַרויסשווימען פאַר מיר שטוב-זאַכען און לעבּעדיגע פיגורען: אט זעה איך שוין די אַלטע: זי ליגט אויף אַ שטריק-בּעטעל אין שמאַטעס אײַנגעהילט.

בּײַ איהר צוקאָפּענס זיצען צוויי יונגלעך מיט אַ מיידעלע, האַלב נאַקעטע, מיט צושויבערטע קעפּ און זענען מיט זייערע בּליצענדע אייגעלעך מעהר העגליך אויף ציגיינער-קינדער ווי אויף יודישע. קוקענדיג אויף דער אַלטער מיט איהר צוקריטש אײַנגעשריפּען פּנים און גרויען קאָפּ האָהר, אויף די קינדער בּײַ איהר בּעט, האָט עס געמאַכט אויף מיר דעם אײַנדרוק, אַז בּײַ מײַן אַרײַנקומען צו זיי, האָט די אַלטע דערצעהלט פאַר די קינדער אַ מעשה פון גזלנים אָדער פון שדים און כשוף... די קינדער האָבען זיך געטולעט איינס צום אַנדערען און האָבען געקוקט אויף מיר מיט דערשראָ-קענע ווילדע אייגלעך...

— וואו איז אייער טאַטע, די מאַמע?—פרעג איך. די קינדער קוקען זיך איבער איינס מיט אַנ'אַנדער און טוליען זיך צו דער אַלטערס צוקאָפּענס. די אַלטע וואָרטשעט, וואָרטשעט, עפּענט דאָס מויל אָהן ציינער און ענטפערט בּייז:

— צו וואָס דאַרפט איהר דאָס אַלץ וויסען? וואָס ווילט איהר פון אונז?

— איהר נויטיגט זיך אפשר אין אַ דאָקטאָר... אין שטיצע...—הויב איך ווידער אָן, אָבער די אַלטע

לאָזט מיך ווײַטער ניט רעדען און צו בײַווערט זיך: „ווער בעט אײַך!? געהט אײַך געזונטערהײד און לאָזט אונז צו רוה!"

— אָבער?..

— אָבער, אָבער! מיר זענען אײַך גאָר ניט שולדיג, מיר... מיר... און געהט אײַך געזונטערהײד:

אונטער דער טיהר האָט זיך פלוצים שווערע סקריפענדיגע טריט דערהערט.

— דער זיידע! — האָט איין קינד אַ שעפטשע געטהון בסוד.

געהט, געהט אײַך! — האָט די אַלטע בײז מיך געטריבען. עס האָט זיך דערהערט אַ שטאַרקער שטויס אין טיהר און גלײַך נאָך דעם איז אין דער בערלאָגע אַרײַן אין געבל אײַנגעהילט אַן אַלטער מאַן אין אַ קורצען פעלץ מיט אַ זאַק אויף די פלײצעס. דער ועהענדיג מיך האָט ער אַ שמיץ געטהון דעם זאַק אין ווינקעל און זיך אַ שטעל געטהון פאַר מיר מיט אָנגעשטרענגטע בײזע רויטליכע אויגען: „ווער זענט איהר? וואָס דאַרפט איהר דאָ?"

— איך... האָב איך אָנגעהויבען — אָבער דער אַלטער גרײַז האָט אַ קלאַפּ געטהון דעם שנײ פון די שטיוועל, מיט דער נאַנצער האַנד אַ נעהם געטהון זײַן ווײַסע אָנגעפּרוירענע וואָנסע און געזאָגט קורץ און שאַרף:

— עך, וואָס דולט איהר אונז אַ קאָפּ! מיר ווילען ניט וויסען פון אײַך און לאָזט אויך אונז געמאַך!

ביַי די ווערטער האָט ער אַ שווערען שפּריַז געטהון צו דער מיזחר און זי שוויַיגענדיג בייז אויפגע-פּראַלט... דאָ האָב אין גליַיך פערשטאַנען, אַז איך מוז דעם וועג נעהמען, ביַי מיַין ערשטען טריט אַרויס צו-געהן האָב איך בעמערקט, ווי די קינדער האָבען זיך ווי הונגעריגע וועלפעלעך צום געבראַכטען זאַק געוואָרפען...

א „חתן“.

דער טאַטע איז אַ צײַטונגס-פֿערקױפֿער. די מאַמע — נעהט מיט קױשען אַרום, צװײ װונגלעך מיט אַ מײדעל פֿון אַ יאָהר נײַנצען — אַרבײַטען אין פּאַפּיראָסען-פֿאַבריק. דאָס איז אַ יודישע פֿאַמיליע, װעלכע װאױנט אין אַ קלײן שטיבעלע אױף דער מאָלדאַװאַנקע און, ניט קוקענדיג אױף דעם, װאָס אַלע מיטגליעדער פֿון דער פֿאַמיליע אַרבײַטען און פֿערדיענען, לעבט מען פֿונדעסטװעגען אין גרױס רחקות.

דאָס מײדעל, װאָס פֿערמאָגט צװײ שענע אױגען מיט אַ לאַנגען שװאַרצען צאָפּ, נאָר קײן שענע מאָדנע קלײדער ניט — האָט פֿונדעסטװעגען אינגאַנצען נאָר אײן יונגענמאַן, װאָס נעהט שױן אַרײַן פֿון אַ צײַט „צו איהרע עלטערען אין שטוב“, האָטש אין אמת'ן „אױכאַ-זשעװעט“ זי נאָך אַנדערע „שענע“.

דער הױף קאָן שױן גוט דעם דאָזיגען „שענעם“ פֿאַר אַ „פֿערדיענסטען“ און „טעלעגענטען“ יונגענמאַן; מען שמועסט דאָרט צװישען זיך, אַז ער מײנט טאַקע ערנסט מיט איהר חתונה צו האָבען. און זאָל איהר נאָט העלפֿען: אַ פֿײַן קינד, אַ שטילע טױב. נאָר נישט װי אַנדערע „פּאַפּיראָסניצעס“.

טאַטע-מאַמע זענען געװױס צופֿריעדען. אַ יונגער-מאַן, װאָס האָט די גאַנצע װאָך אין זינען פּרנסה און נאָר אײן מאָל אין װאָך קומט ער צו זײ אין שטיב. אָבער װי ליעב ער האָט דאָס זײער קינד!

שבת פאַרנאַכט ווערט דאָס מײדעל פרײַ ביז מאָנטאָג אין דערפריה. ארום זעקס א זײגער נעהט זי פון דער אַרבײַט מיט דער „פאָלושקע" פאַר דער וואָך.

אין דער זעלבער צײַט שטעהט אויפ'ן ראג פון דער גאַס אַ יונגער בחור גאַנץ עלעגאַנט פערפוצט און מיט אַ שוואַרצען שטאק, וואָס האָט אַ ווײַסע בײַנערנע גאַלקע, אין די הענד. ווען ער דערזעהט פון ווײַטען דאָס מײדעל פון דער ארבײַט געהן, הערט ער אויף אַ ווײַלע אַנטרינען אין אַ טויער פון אַ הויף; ווען אָבער דאָס מײדעל קומט אונטער נאָהענט צו דעם הויף, אין וועלכען זי וואוינט, חאַפּט דער בחור אַ דראָזשקע און „שמײַסט" צו מיט רעש צו דעם זעלבען הויף... זי האָט איהם שוין בעמערקט. ער הויבט אונ-טער זײַן קאַפעליוש, גרוסט זיך צו איהר פון דער דראזשקע אַראָב גאַנץ פײַן, ווי עס פאַסט פאַר אַ „דזשענטעלמען" און בעצאָהלענדיג מיט ברײטקײַט דעם דראָשקאַר, נעהט ער רעש'ינ צו צו איהר, ניעט איהר די האַנד און נעהט מיט איר „צו איהרע עלטערן אין שטוב".

מיט זײַן קומען הויבט אָן אויפלעבען די שטוב גאָר אויף אַן אַנדער אויפ'ן: אײנער פון די יונגלעך לויפט באַלד מיט אַ גרויסען טשײַניק אין קלײטעל טהע פארען די מוטער לויפט איבער'ן וועג אין קאָנדיטערסקע, דאָס מײַדעל וואַשט זיך אין קיך מיט פארפומען-זײף, און דערווײַל פערפיהרט דער פאָטער אַ געשפרעך מיט'ן יונגען-מאַן, פון הײמליכקײַט וועגען.

די אָרעמע שכנים פון הויף, וואָס האָבען אויך

מײדלעך שוין צו לײטען, זענען מקנא די אָרעמע מאַטע־מאַטע אויף זײער רײכען מזל די מײדלעך אלײן שטרײכען זיך אן דער „כלה״ װעלכע איז פון איהר זײט חושד די מײדלעך, אַז זײ װילען אבשלאגען בײ איהר דעם „שע־נעם״. אויף דער נאַכט װען די „חתן כלה״ קומען פון שפאַציער װערט ערשט אויף ס'נײ פרעהליך אין שטוב. דער יונגער-מאַן האָט אַנגעקויפט מיט'ן װעג נוטע זאַכען און מען לאָזט זיך װאויל נעהן. אזוי פערברענגט מען ביז מען פערמאַכט דערװײל דעם טויער און דער יונגערמאַן, װאָס אײלט זיך כלוזטר'שט אװעקצונעהן, בעדויערט שטארק, װאָס ער װעט דארפען קלאַפען בײ. זיך אין דער הײם, װאו מען לעגט זיך פריה שלאָפען.. ער בלײבט סוף כל סוף נעכטינען בײ „איהרע עלטע־רע אין שטוב״.

זונטאָג גאַנץ פריה בעװײזט זיך דער „חתן אין הויף, װיא אַ הײמישער מענש אין די װײסע אַרבעל, מיט אַ בלויזען צושויבערטען קאָפּ און מיט אַ װײסען האַנדטוך אויפ'ן אַקסעל: ער נעהט צום קראַנט װאַשען זיך מיט זײן „נעליעבטערם פארפומען-זײף״. נאָכדעם קויפט ער פרישע בײגעל בײ דער יורענע, װאָס קומט אַרײן אין הויף מיט אַ ליארם: „בײגעל פרישע בײגעל!..

אין דעם טאָג קאָכט די מאַמע אַ ברײטען װאַר־מעס, פון װעלכען מען לאָזט דעם פאָטער זײן חלק אויף פאַר נאַכט.

מאָנטאָג גאַנץ פריה, װען דאָס שענע מײדעל נעהט אויף דער אַרבײט, נעהט מיט אַנ'אַנדער נאָם אַ אָבנעריסענער בחור מיט אַ פוצער־קעסטעל אויף אײן אַקסעל אויפנעהאַנגען און אויפ'ן צװײטען טראָגט ער אַ

צוזאַמענגעלענטען קאָסטיום. דעם קאָסטיום טראָגט ער אַרײַן אין אײנעם פון די טאָלשאָק-קלײטלעך, בעצאָלט די לעצטע קאָפּיקעס פראָקאַט פאַר איהם און נעהט אַוועק איף אײנע פון די צענטראַלע גאַסען; דאָרט זעצט ער זיך אַוועק אויף אַ ראָג שטיוועל פוצען, או הויבט ווידער אָן זאַמלען אַ קאָפּיקע צו אַ קאָפּיקע, כדי ער זאָל דעם קומענדיגען שבת ווידער האָבען אויף אַ קאָסטיום צו נעהמען, אויף אַ דראָשקע און אויף די פרישע בײגעל, וואָס די יודענע וועט אַרײַנ-ברענגען אינ׳ם הויף פון זײַן געליעבטער.

א „כלה״.

איך קום אַראָב אין אַ קעלער, וואָס בעשטעהט פון אײן צימער. אין דעם אײנעם צימער האָב איך באַמערקט: אײן בעטעל, אײן טישעל, צווײ בײנקלעך און אַ מײדעל פון אַ יאָהר אַכצעהן-נײַנצעהן. דאָס מײדעל איז אַ ביסעל צוגעפוצט, צוגעפּאַרבט, און געטראָפען האָב איך זי שטעהען פאַר׳ן שפּיגעל מיט צעלאָזטע האָהר און מיט אַ קאַם אין דער האַנד.

באַ מײַן אַרײַנקומען האָט דאָס מײדעל מיך אָנגעקוקט אַביסעל פערוואונדערט אַביסעל דערשראָקען און נאָכדעם געפרעגט:

— וועמען, צו וועמען דאַרפט איהר?

— איהר וואוינט דאָ אַלײן, צי מיט עלטערען? האָב איך אַ פרעג געטהון!

— מיט... ע, ע...-האָט זי נעשטאָמעלט מיט אַ שמייכעל אויף די ליפּען — מיט עלטערען.

— וואָס זענען אייערע עלטערען?

— אין נאָס אַוועק האַנדלען! — שיסט זי פּלוצים אויס מיט אַ געלעכטער.

— וואָס לאַכט איהר, פרײַלין? פרעג איך און האַפּ אַ זײַטיגען קוק אין שפּיעגעל...

— חאַ, חאַ, חאַ! צו וואָס דאַרפט איהר דאָס אַלעס וויסען? — פרעגט זי.

איך ערקלער איהר די אורזאַכע פון מײַן בעזוך און פרעג: — מיט וואָס האַנדלען אייערע עלטערען?

— מיט סחורה האַנדלען זיי... — לאַכט זי ווײַטער.

— ווי אַזוי לעבט זיך אײַך?

— אַזאַ יאָהר אויף מײַן מאַמען! איהר קענט מײַן מאַמע?

— ?...

— וואָס קוקט איהר אזוי אויף מיר?

— ווער איז אײַער מאַמע אײַער טאַטע?

— מײַן טאַטע... אַ וואוילע יודענע די מאַמע מײַנע נאָר ניט קיין געזונדע... — לאַכט ווײַטער דאָס מיידעל.

איך הויב אויך אָן ניט ווילענדיג שמייכלען, אָבער איך אלט זיך אָב און, בעקוקענדיג כלומרשט די שטוב, פרעג איך:

— זאָגט מיר איך בעט אײַך, ווער זענט איהר און וואָס טהוט איהר דאָ?

— ווער איך בין? — ענטפערט זי און ניט דער-

בײַ אַ קנאַק מיט'ן צינג—אַ כלה בין איך... מײַן חתן איז אַ קומי... אַ שענער זאָל איך שוין האָבען אַזאַ יאָהר. אָבער זײ לאָזען מיך ניט חתונה האָבען מיט איהם.

— ווער זענען די „זײ"?

— מײַן טאַטע־מאַמע, פערחאַפּט זאָלען זײ ווערען!

— ענטשולדיגט, פרײַלין, איך הויב אײַך ניט אָן צו פערשטעהן.—זאָג איך און בעט זי זאָל מיר דערצעהלען ווער זי איז.

אָבער דאָס „כלה־מײדעל" ניט פלוצים אַ פּאַטש מיט די הענד, צעלאַכט זיך און שרײַט אויס:

— אוי, זענט איהר אַ געבראָטענער יאָלד! צו וואָס, זאָגט מיר, זענט איהר געקומען אַ הער?.———

איהר געלעכטער האָט מיך בעגלײט ביז אַ צווײ־טער מהיר פון אַ קעלער־שטוב.

צוויי מיידלעך.

איך נעה אַראָב עטליכע טרעפּלעך און עפן אַ טיהר. איין צימערעל מיט אַ קיך. פון דער קיך זעצט אַ רויך מיט אַ טשאַד פון נעקאָכטען וואַקס אין שטוב ביים טיהר זיצט אַ יונג שען מיידעל און פלעכט וואַקסענע בלומען,-קרענצלעך. פון דער קיך קומט אַריין אַ פרוי אין מיטעלע יאָהרען, מיט אַ אוינעטשטשעט בלייך פנים, זעהט אוים אַזוי, ווי זי וואָלט שוין עטליכע טעג אין קבר נעלעגען. אָט מיט דער פרוי פערפיהר איך אַ שמועס, און עס ווייזט זיך אַרוים, אַז זי איז נאָך אַ „פרייליין". דאָס 37-טע נעהט איהר שוין, האָט זי נעזאָגט. און קיין איין גוטען, ליכטיגען טאָג האָט זי נאָך ניט נעהאַט אין איהר לעבען. שוין פינף און צוואַנציג יאָהר אַרבייט זי ביי די בלומען. פונפצעהן יאָהר אויף די פאַבריקען געאַרבייט, טאַטע-מאַמע מיט אַ יונגערען ברודער נעהאָדעוועט. און ווען זי איז קראַנק נעוואָרען, „אויפ'ן האַרצען"—האָט זי אָנגעהויבען אַרבייטען ביי זיך. צעהן יאָהר אַרבייט זי שוין ביי זיך. האַלט אוים די אַלטע מאַמע מיט'ן ברודער, וועלכער דיענט איצט און מען מוז איהם אָפט אַ פּאָר רובל צושיקען. דער פאָטער איז מיט אַ יאָהר זעקס צוריק, נעשטאָרבען פון שווינדזיכט און די דאָקטוירים זאָגען אַז די מוטער נעהט איצט אַרום מיט דער זעלבער שלאַפקייט. זי אַרבייט אוים, צוזאַמען מיט דעם פרעמדען מיידעל, וואָס אַרבייט ביי איהר שוין אַ

יאָהר דרײַ — פֿון דרײַסיג ביז פֿערציג רובל אַ חודש, פֿון דעם געלד צאָהלט זי דעם מײדעל אַכט רובל אַ חודש, דירה־געלד — אַכט רובל, און מיט'ן איבעריגען לעבט זי מיט דער מוטער און האַלט נאָך אונטער דעם ברודער.

פֿון חתונה האָבען טראַכט זי שוין אַפּילו ניט... וואָרום, וואָס זאָל מען זיך נאַרען קײן נדן האָט זי ניט און אָהן נדן האָט זי אַפּילו אין די יונגערע יאָה־רען ניט געקענט קומען צו קײן „רעכטען" שדוך נעהמען אַבי וועמען האָט זי ניט געוואָלט בפֿרט איצט ווען זי איז שוין ניט קײן יונג מײדעלע און דערצו מיט אַנ'אַלטער, קראַנקער מאַמע — ווער וועט זי וועלען אָהן נדן.

די גאַנצע צײַט פֿון דעם געשפּרעך, איז דאָס יונגע מײדעל, די אַרבײַטערין, געזעסען מיט'ן קאָפּ צוגעבויגען צו דער אַרבײַט און אָפּט מאָל ווי איך האָב בעמערקט, געהאַפּט אַ קוק אין שטיקעל שפּיגעל וואָס ליעגט געבען איהר אויף'ן טיש. זי האָט זיך אַלע מאָל אומגעקוקט צו אונז מיט איהרע גרויסע גלאַנצענ־דע אויגען און פֿערוטעלטען פּנים און פֿון צײַט צו צײַט האָט זי פֿאַר זיך שטיל געזונגען עפּעס אַ ליעדעל פֿון וועלכען איך האָב געהאַפּט נאָר די עטליכע ווערטער:

„אוי, ווער ס'איז מיר מקנא,
„זאָל ער אויף מײַן שטײַגער
„איבערקומען באַלד!
„איך האָב געליעבט אַ יונגעלע,
„האָט ער זיך פֿערבלאָנדזעט
„אין אַ טיעפֿען וואַלד..."

איך פרעג דאָס מיידעל, ווי אַלט זי איז.

— דאָס נײַנצעהנטע!--ענטפערט זי און פער־שעמט זיך.

— האָט איהר שוין אַ חתן?

נאָך וואָס פאַר א חתן.---ענטפערט פאַר איהר די עלטערע—מיינע אַ שוועגערין ווערט זי זיין. זי וואַרט אויף מיין ברודער, ער האָט נאָך איינגאַנצען צוויי יאָהר צו דיענען.

איך האָב די צוויי מיידלעך אַלעס בעסטע געוואונ־שען און אוועק פון זיי מיט טרויעריגע געדאַנקען.

א פרעהליכער קבצן.

אַ נידריג צימער מיט צוויי קליינע פענסטערליך, וואָס קוקען ווי פערטרערהרטע אויגען אין הויף אַרויס. אין דעם צימער געפונען זיך: אַ שטאָלען בעטעל מיט אַ פּאָר קישענס, אַ טיש מיט אַ פּאָר בענקלעך, אַ נעה־מאַשין און נאָך לעבעדיגע נפשות — אַ פּאָר פאָלק מיט זיבען קינדער.

דער טאַטע פון די זיבען קינדער הייסט קלמן און ער האַנדעלט מיט אַלטוואַרג. די מאַמע הייסט פיינע מירעל און זי נעהט מאַנרעטנע וועש פאַר'ן מאַלטשאָק.

אויף מיין פראַגע, ווי אַזוי עס לעבט זיך זיי, האָט קלמן מיט אַ ווייניגען טאָן געענטפערט:

— אָ, זעהר גוט! ס'הייסט ניט אַזוי גוט ווי פרעהליך. מיר ביידע, למשל, ס'הייסט איך מיט מיינער — פערדיענען מיר דורכ'ן חודש אַזוי פיעל, וויפיעל אָט די האַליאַסטרע, זאָל לעבען, איז אומשטאַנד אויפצועסען אין אַ משך פון דריי טעג... היינט פער־שטעהט איהר שוין, אַז ווען זיבען מיילער, קיין בייז אויג, ניבען מיט איין מאָל אַ זאָג: עסען!

— אוי, וואָס מאַכסטו זיך נאַריש! — מישט זיך אַריין דאָס ווייב — דער מענש איז דאָך געקומען וועגען אַ וויכטיגער זאַך און דו...

— מען פרעגט דיך ניט. טהו דיין אַרבייט און שווייג! — האָט קלמן זיך אַ בייזער געטהון אויפ'ן ווייב.

די קינדער האָבען פלוצים אויסגעשסען מיט אַ געלעכטער און ווי די מיז אין די ווינקלאַך זיך בע-האַלטען.

— איהר הערט אַ חברה?—זאָגט זייטער קלמן —און פון וואַנעט האבען זיי זיך גענומען אויף מיין קאָפּ? דאַכט זין ...ך ווים פון נאָר ניט. מען קומט אַ מאָל פון נאַס אַ אָנגעפרוירענער... אין שטוב איז אויך ניט וואַרעם... נו דערלאַנגט מען די הענד דעם ווייב זי זאָל אויף זיי אַ הויכקע טהון... דאַכט זיך וואָס... אָבער ווען איך געה צו צום שאַפּקעלע אַ שטיקעל ברויט זוכען, אַ אַ דאָרט ליגט שוין אַ פּידס-ווינעק אין נישטערט, זוכט שוין אויך ברויט... אָבער דאָס ווי זאָגט איהר, וואָלט נאָך געווען צו דערלייַדען, ווען דער בעל-הבית וואָלט אַזוי געזונד ניט גערענקט דעם טערמין פון דירה געלד, און ווען די קעלט וואָלט אַזוי שטאַרק ניט ליעב געהאַט אונזער שטוב.

— קלמן!—רופט זיך אָב דאָס ווייב מיט געבעט.

— וואָס ליובע, ס'איז דיר קאַלט, אַ?

די קינדער פון די ווינקלען אַרויס בלישטשען מיט די אייגלעך און שטיקען זיך פון געלעכטער.

— און פון וואַנען נעהמט זיך דאָס צו אונז אין שטוב אַריין אַזאַ קעלט?—זאָגט קלמן אמת מיר הייצען ניט דעם אויווען, אָבער שטעלט אייך נאָר פאָר מיר זענען קיין בייז אויג ניין מעלער, און אַז יעדער בויל גיעט נאָר איין זיפץ, איין קרעכץ „אוי"—וואָלט דאָך שוין פון דעם „אַליין געדאַרפט זיין וואַרעם ביי אונז אין שטוב... און דאָ איז אַזוי קאַלט, חאָטש קריך אונטער דער איבערבעט...

איהר' הערט דאָך: היינטיגען זומער האָב איך זיך מישב געווען און האָב אַרײַנגעפּאַקט די זון אין שאַפּ־קעלע, וואָס געפינט זיך ביים אויבען, און האָב זי דאָרט גוט פערמאַכט. זאָל זי דאָרט ליגען, האָב זיך געטראַכט ווינטער, ס'ווערט קאַלט אין שטוב, האָבען מיר די זון און וואַרעם זיך געבען איהר, ווייפעל דײַן האַרץ גלוסט.

האָט מיר אָבער נאָט צוגעשיקט אַ חאַליאַסטרע, וואָס איז תמיד הונגעריג זענען זיי אײַנמאָל געקראָכען צום שאַפּקעלע זוכען ברויט און האָבען דערוויַיל די זון דורכ'ן קוימען אַרויסגעלאָזט... נו, נו פרעגט שוין נאָר ניט, ווי קאַלט ס'איז אונז אָהן איהר.

—הערט, יונגערמאַן!—האָט זיך פלוצים געוועג־דעט צו מיר פינע־מירעל,—מיט איהם וועט איהר ניט אַרויס אַזוי גיך. הערט וואָס איך וועל אײַך זאָגען: אונזער לאַנגע זאָל נאָר פּאַר נאָט קומען איהר זעהט אַלײַן וואו מיר חאָוינען. ניַין מענשען אין איין שטיבעל. די קינדער לעהרנען זיך ניט אין ערגעץ. הוקענדיג אויף זיי ווערט דער מאַמעס האַרץ מיט בלוט פערגאָסען, און ער... העט!

זי איז אַנשוויגען געווארען און האָט צוגעטראָגען אַ שטיקעל לײַוענד צו די אויגען.

— ס'איז אַ געהטיגע זאַך איהר מעגט עס פערשרײַבען!—האָט קלמן אַ זאָג געטהון אָנווײַזענדיג אויפ'ן ווײַב,—און אַז איהר וועט שוין האַלטען אין שרײַבען, מעגט איהר מיך אויך פערשרײַבען. וואָס האַרט עס מיך, ס'וועט מיר חלילה שאַדען צו דער פרנסה...

פערלאג „בינשטאק" אד

1) ב. שאפיר. קעלנער-שטיבער . . . . פרייז 1 רובל.

2) ז. שניאור. פראזא און לידער . . . . 2 „

3) ב. שאפיר. פישעלע (רוסיש) . . . . 1 „

מיט בעשטעלונגען זיך ווענדען:

1) Книгоизд. „БИНШТОКЪ" Одесса, Базарная 45-44, Б. Шафиру.

2) Издательство „МОРІЯ", Одесса.